Behandelend ambtenaar: B.P. de Groot-Antheunisse Beleidsveldbeheerder: A. Meuleman Portefeuillehouder: Th. Schots Ambtenaar aanwezig bij het DT: Ja

Zaaknr. : 19.ZK00195/19.B0031
Kenmerk : 19IT001550
Barcode :

Het Waterschapshuis: Zienswijze op actualisatie begroting 2019 en ontwerpbegroting 2020

Doel van de notitie: Besluitvorming door algemeen bestuur over de zienswijze van waterschap Brabantse Delta op de actualisatie van de begroting 2019 en op de ontwerpbegroting 2020 van Het Waterschapshuis.
Samenvatting: Op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen en de afspraken in de Gemeenschappelijke regeling van het Waterschapshuis biedt het dagelijks bestuur van Het Waterschapshuis de actualisatie van de begroting 2019 en de ontwerpbegroting 2020 aan. Het algemeen bestuur van het waterschap wordt gevraagd hiervan kennis te nemen en te reageren met een zienswijze. In deze nota worden twee begrotingen besproken: Ten eerste de actualisatie van de begroting 2019 (reguliere 1e begrotingswijziging 2019) van Het Waterschapshuis. Er is een gegroeid vertrouwen in HWH, wat zichtbaar wordt in de toename van de projecten. Daarnaast zijn de uitkomsten van het koersplan in de actualisatie verwerkt en krijgt HWH 3.0 vorm. De geactualiseerde begroting 2019 HWH laat een stijging zien van € 8.166.278 ten opzichte van de eerder vastgestelde begroting. Dit wordt veroorzaakt door: een stijging in de instandhoudingskosten met € 2.020.405 (+€ 1.863.905 structureel en +€ 156.500 incidenteel) en een stijging van de projecten met € 6.145.873. Voor waterschap Brabantse Delta betekent dit een stijging in de bijdrage van € 313.893 ten opzichte van de oorspronkelijke begroting HWH (+€ 97.154 instandhouding en +€ 216.739 projecten). Ten tweede de ontwerpbegroting 2020 van Het Waterschapshuis. Hierin wordt de weg voortgezet van de geactualiseerde begroting 2019 en moet het oogstjaar worden van de nieuwe koers. Ten opzichte van de 1e begrotingswijziging daalt de begroting 2020 met € 4.623.730. Dit wordt veroorzaakt door een daling van de instandhoudingskosten met € 488.449 als gevolg van het wegvallen van eenmalige interne projecten uitgevoerd in 2019 en een daling van de projecten met € 4.135.281. Voor waterschap Brabantse Delta betekent dit een daling van de bijdrage ten opzichte van de geactualiseerde begroting 2019 HWH met € 146.938 (-/-€ 22.774 instandhouding en -/-€ 124.164 projecten).
Advies: Het algemeen bestuur stemt in met de voorgestelde zienswijze zoals verwoord in de bijgaande brief aan het dagelijks bestuur van Het Waterschapshuis.

Bespreking in:		**Vergaderdatum:**
☒	**Directieteam**	29 januari 2019
☐	**Overlegvergadering**	
☒	**Dagelijks Bestuur**	05 februari 2019
☐	**Georganiseerd Overleg**	
☒	**Besluitvormend AB**	27 februari 2019

☒	**Bijlage(n) bij het besluit** Begroting 2019 Gr HWH geactualiseerd Begroting 2020 Gr HWH Brief zienswijze geactualiseerde begroting 2019 en ontwerpbegroting 2020	 19IN001013 19IN001015 19UT001236
--	**Achtergronddocument(en)**	

Aanleiding/context
Het Waterschapshuis (HWH) is een gemeenschappelijke regeling (GR) die als dienstverlenende organisatie van en voor de waterschappen verantwoordelijk is voor de aanschaf en het contractbeheer van (gezamenlijke) informatievoorzieningen en data. HWH verbindt en ontzorgt de waterschappen en geeft vorm aan de samenwerking die de waterschappen wensen. De oorspronkelijke begroting 2019 is vorig jaar op 19 april 2018 door het algemeen bestuur Gr HWH vastgesteld. Toen is reeds aangekondigd dat begin 2019 een gewijzigde begroting zou worden opgesteld, aangepast aan de actualiteit.
HWH biedt de 1e begrotingswijzing 2019 en de ontwerpbegroting 2020 aan conform de wettelijke zienswijzeprocedure. Met deze twee documenten wordt inzichtelijk hoe HWH de voor 2019 en 2020 gestelde doelen wil realiseren en welke financiële middelen hiermee gemoeid zijn. Conform de wettelijke zienswijzeprocedure wordt u gevraagd uiterlijk 5 maart 2019 uw zienswijze in te dienen. Het DB van HWH schrijft op basis van de ingebrachte zienswijzen een reactienota en biedt deze aan het AB Gr HWH ten behoeve van de vergadering op 17 april 2019. In deze vergadering wordt vervolgens de gewijzigde begroting 2019 en de ontwerpbegroting 2020 vastgesteld. Op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen moet HWH deze begrotingen vóór 1 augustus aanbieden aan Gedeputeerde Staten.

Beoogd effect
Door kennis te nemen van de begrotingen en het sturen van een zienswijze, kan het waterschap invloed uitoefenen op de koers van HWH.

Argumenten
1. *Waterschap Brabantse Delta ziet dat er een aanzienlijke kwaliteitsimpuls aan HWH wordt gegeven. Het vertrouwen in HWH groeit en dat uit zich onder andere in de exponentiële toename van het aantal projecten. De **geactualiseerde begroting 2019** laat als gevolg hiervan een forse groei zien uitgedrukt in euro's en in begrote uren.*

   In 2018 is er een start gemaakt met de uitwerking van het koersplan, "HWH wijzer naar 2020". De digitale transformatie speelt de komende jaren een cruciale rol en dit vraagt om samenwerking binnen de watersector. HWH levert hiervoor toegevoegde waarde bij de realisatie ervan. Naast de rol van HWH als projectenorganisatie, zijn er met het koersplan twee rollen aan toegevoegd, namelijk HWH als innovatiemakelaar (verbinden van innovaties binnen de sector) en HWH als ondersteuner/veranderaar (ondersteunen van waterschappen waar de behoefte ligt aan extra hulp of advies). In de geactualiseerde begroting 2019 en de ontwerpbegroting 2020 zijn de uitkomsten van dit koersplan verwerkt en krijgt HWH 3.0 vorm.

   Waterschap Brabantse Delta ziet dat er een aanzienlijke kwaliteitsimpuls aan HWH wordt gegeven. De begroting 2019 laat een forse groei zien uitgedrukt in euro's en in begrote uren. Deze groei was in de organisatie van HWH in de laatste maanden van 2018 al zichtbaar. Het vertrouwen van de waterschappen in HWH groeit en dat uit zich onder andere in de sterke toename van het aantal projecten. Bij het vaststellen van het koersplan in het AB van Gr HWH van 4 juli 2018, waren de financiële consequenties van de implementatie van het plan nog niet helder. Instemming heeft plaatsgevonden, onder voorwaarden dat de financiën binnen een acceptabel niveau blijven. Bovengenoemde twee nieuwe rollen brengen een lastenstijging met zich mee van € 1 miljoen binnen het programma "Kennis en Verbinden". Ook het programma "Bestuur en Organisatie" kent een lastenstijging van € 1 miljoen (voor een toelichting zie argument 2). Het totaal resulteert in een procentuele stijging van 63% structurele en 26% incidentele instandhoudingskosten.

2. *De toename van de kosten in de **geactualiseerde begroting 2019** met € 8.166.278 is te verklaren door het vormgeven van HWH 3.0 en doordat het vertrouwen in HWH zichtbaar is gegroeid, waardoor het aantal projecten structureel is toegenomen.*

   De stijging van de geactualiseerde begroting 2019 ten opzichte van de oorspronkelijke begroting wordt veroorzaakt door:

Mutaties begroting 2019	
1) Instandhouding	2.020.405
2) Projecten	6.145.873
Totaal mutaties	**8.166.278**

   De kosten van **instandhouding** stijgen t.o.v. de oorspronkelijke begroting met +€ 2.020.405:

Programma 1. Bestuur en Organisatie (instandhouding)
- De structurele kosten nemen toe met € 714.568, veroorzaakt door hogere lasten van capaciteitsmanagement, inkoop (meer nadruk op strategisch leveranciersmanagement), facilitair, communicatie en de uitbreiding van twee FTE binnen dit programma. De ambitie in de begroting 2019 vraagt een verdere groei van de flexibele schil om te kunnen voldoen aan de vraag. Om de balans tussen de vaste kern enerzijds en de flexibele schil anderzijds te waarborgen en de gewenste organisatiecultuur te bewaken is in de begroting 2019 twee FTE aan de instandhouding toegevoegd, waarvan de werkzaamheden zich vooral op de instandhouding en control van HWH richten.
- De incidentele kosten binnen dit programma stijgen met +€ 356.500 door diverse eenmalige projecten, zoals de upgrade van de huisvesting en het overbrengen van DIV naar een waterschap.

Programma 2. Kennis en Verbinden (instandhouding)
- De structurele kosten nemen toe met € 1.149.337. Vanuit het koersplan is een bedrag opgenomen voor de invulling van de rollen innovatiemakelaar en ondersteuner/veranderaar. Waterschappen hebben behoefte aan een actieve ondersteuning op het gebied van innovatie en kennisuitwisseling. Om deze communicatie en kennisuitwisseling mogelijk te maken is naast de inzet van fte's een jaarbudget nodig voor licenties, diensten en uren.
- De incidentele lasten van het interne project kwaliteitsverbetering (projecten en beheer) dalen met € 200.000.

Programma 3 tot en met 7 (projecten)
De kosten van **projecten** stijgen t.o.v. de oorspronkelijke begroting met € 6.145.873. Door nieuw afgesloten dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) stijgen de lasten met € 3.946.678. Daarnaast zijn er tevens wijzigingen verwerkt in de bestaande projecten, waardoor de lasten stijgen met € 2.199.195.

Bijdrage waterschap Brabantse Delta
Voor waterschap Brabantse Delta betekent bovenstaande een toename van de bijdrage 2019 met € 313.893. De bijdrage in de oorspronkelijke begroting 2019 HWH was € 827.495 en wordt in de geactualiseerde begroting € 1.141.388. De stijging betreft voor € 97.154 instandhouding en voor € 216.739 projecten.

3. *De **ontwerpbegroting 2020** zet de weg voort van de geactualiseerde begroting 2019 en moet het oogstjaar worden van de nieuwe koers. In 2020 is de kwaliteit van dienstverlening en resultaatgericht werken onderdeel van het DNA van HWH. De kosten zijn € 4,6 miljoen lager dan de geactualiseerde Begroting 2019.*

   Verwerkte aanpassingen:
   - De kosten zijn geïndexeerd met 1,5%.
   - De ontwikkelingen en actualisaties in dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) zijn verwerkt.
   - De actuele capaciteitsplanning per project is verwerkt.
   - In 2019 zal, zoals aangekondigd in de kaderbrief, de kwaliteit van de organisatie verder worden verbeterd. Dit is in de geactualiseerde begroting in detail uitgewerkt en komt tot uitdrukking in een aantal interne projecten binnen de instandhouding. De upgrade van de huisvesting vangt in 2019 aan en loopt mogelijk door in 2020.

4. *Ten opzichte van de geactualiseerde begroting 2019 daalt de **ontwerpbegroting 2020** met € 4.623.731, als gevolg van het eenmalige karakter van diverse projecten in 2019.*

Mutaties begroting 2020	
1) Instandhouding	-488.450
2) Projecten	-4.135.281
Totaal mutaties	**-4.623.731**

   De kosten van **instandhouding** dalen t.o.v. de geactualiseerde begroting 2019 met -/-€ 488.450. Dit wordt veroorzaakt door de afloop van een aantal interne (eenmalige) projecten.

   De daling binnen de **projecten** wordt veroorzaakt doordat er rekening is gehouden met de einddatum van projecten zoals is vastgelegd in de DVO's, waarbij niet alle projecten doorlopen in 2020. De verwachting is wel dat in de loop van 2020 nieuwe projecten worden opgestart die een stijging kunnen veroorzaken.

Het **aandeel van Brabantse Delta** in de ontwerpbegroting 2020 bedraagt € 994.450. Dit is een daling van -/-€ 146.938 ten opzichte van de geactualiseerde begroting 2019, waarvan -/-€ 22.774 betrekking heeft op instandhouding en -/-€ 124.165 op projecten. In de begroting 2020 van het waterschap zal rekening worden gehouden met de nog op te starten projecten in 2020, voor zo ver bekend.

5. *De voorgestelde zienswijze leidt, op basis van onderstaande overweging, tot een **negatieve zienswijze**.*

   Op basis van de begrotingsstukken (zie bijlage) is een brief met de concept zienswijze opgesteld die eveneens bij dit voorstel is gevoegd. Geadviseerd wordt vooralsnog niet in te stemmen met de voorliggende geactualiseerde begroting 2019 en ontwerpbegroting 2020, omdat:
   De geactualiseerde begroting 2019 een substantiële stijging van 63% van de structurele instandhoudingskosten laat zien. Enerzijds wordt dit veroorzaakt door het invulling geven aan de nieuwe rollen in het kader van de digitale transformatie, anderzijds is er een aanzienlijke stijging zichtbaar van de bedrijfsvoeringskosten als gevolg van het op orde brengen van de basis en de groei van de vaste kern. De toelichting op deze stijgingen laat onvoldoende zien, wat dit concreet voor de waterschappen en dus ook voor Brabantse Delta oplevert en met name welke keuzes hierin nog mogelijk zijn.

   Overigens wordt op 12 februari a.s. op ambtelijk niveau een bijeenkomst georganiseerd om vragen over de begroting te stellen, mogelijk leidt dat dan of later op een ander moment, bijv. bij de behandeling van de begroting in het AB van HWH tot een betere onderbouwing. Het algemeen bestuur geeft de vertegenwoordiger in het AB van HWH indien en voor zover er sprake is van een nadere concretisering en verheldering voor de instandhoudingskosten, ruimte om met de begroting 2019 en 2020 alsnog in te stemmen.

   De negatieve zienswijze ziet niet op de projecten, omdat waterschappen de kosten van de projecten slechts betalen wanneer zij in die projecten participeren.

Kanttekeningen en risico's
De begroting betreft een voorschotbedrag en is gebaseerd op de meest recente inzichten. Het in werkelijkheid te betalen bedrag wordt door middel van nacalculatie bepaald, op basis van werkelijke kosten en deelname aan projecten. Projecten waarvoor nog geen DVO's zijn getekend, mogen niet worden opgenomen. Op basis van het Meerjarenprogramma HWH heeft HWH wel een inschatting gemaakt van nog te verwachten begrotingswijzigingen 2019 en 2020 als gevolg van nieuwe projecten (deel 4 in de begrotingen). Besluitvorming hierover vindt te zijner tijd plaats via de opdrachtgeverstafel, uitvoerend overleg (UO) en het AB HWH.

De lat ligt hoog voor de te leveren inspanning in 2019. De werkdruk, vooral bij de ondersteunende diensten instandhouding, ligt al hoog en de planning staat onder druk. Het verder verhogen van de ambitie, vraagt aandacht voor het leveren van de gevraagde kwaliteit binnen de afgesproken tijdslijnen. Dit tegen de achtergrond van een tamelijk groot personeelsverloop.

Financiële dekking
De geactualiseerde Begroting 2019 HWH leidt tot een hogere bijdrage voor WBD in 2019. In de begroting 2019 van waterschap Brabantse Delta is al rekening gehouden met een hogere bijdrage, echter niet voldoende om de volledige lastenstijging op te vangen. Dit resulteert in een (voorlopig) tekort van € 175.000 in 2019, afhankelijk van nog komende begrotingswijzigingen in 2019 en de realisatie van de begrote projecten. Het tekort wordt verwerkt in managementletter 2019-1 en zal worden opgevangen binnen de kaders van de begroting.

Het aandeel van Brabantse Delta in de ontwerpbegroting 2020 HWH, wordt verwerkt in de Kadernota 2020-2029 en Begroting 2020, waarbij rekening wordt gehouden met nog nieuw af te sluiten DVO's, voor zover bekend.

Uitvoering
De brief met de zienswijze wordt naar het dagelijks bestuur van HWH verzonden.

In maart stelt HWH naar aanleiding van de ingediende zienswijzen een reactienota op. Deze wordt tezamen met de geactualiseerde begroting 2019 en ontwerpbegroting 2020 op 17 april a.s. in het AB van HWH behandeld.

Communicatie
Niet van toepassing.

Relatie met beleidsvelden

- **Winnend Samenwerken in Brabant**
  Niet van toepassing.
- **Bijdrage aan doelen voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen**
  Niet van toepassing.